

Міністерство освіти і науки України

**Харківський національний аграрний університет
імені В. В. Докучаєва**

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ
В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(22 грудня 2016 р.)**

Частина 1

Харків - 2016

УДК 631.17.001.76:339.92

*Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету менеджменту і економіки
Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
(протокол № 6 від 21.12.2016)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В.К. Пузін, чл.-кор. НААНУ, д-р с.-г. наук, професор; **В.М. Петров**, канд. екон. наук, професор університету; **О.І. Гугоров**, д-р екон. наук, професор; **О.В. Ульянов**, чл.-кор. НААНУ, д-р екон. наук, професор; **Т.І. Олійник**, д-р екон. наук, професор; **Т.А. Бутенко**, канд. екон. наук, доцент; **Ю.Л. Філімонов**, канд. екон. наук, доцент; **І.О. Шарко**, канд. екон. наук, доцент.

Проблеми і перспективи інноваційного розвитку аграрного сектора економіки в умовах інтеграційних процесів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 22 грудня 2016 р. У 2 ч. Ч. 1 / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х.: ХНАУ, 2016. – 318 с.

До збірника увійшли результати досліджень вітчизняних та іноземних науковців, аспірантів і студентів, які висвітлюють актуальні аспекти інноваційного розвитку аграрного сектора України та інших країн.

Розраховано на вчених, викладачів, аспірантів та фахівців, які займаються питаннями інноваційного розвитку аграрного сектора економіки.

Видається за редакцією авторів.

© Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва, 2016

ЗМІСТ

Секція 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА І СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ НА ІННОВАЦІЙНІЙ ОСНОВІ

Алієва А.Ю. Особливості механізму активізації інноваційного розвитку сільських територій	9
Андрух І. Стратегічний аналіз діяльності аграрних підприємств на внутрішньому ринку.....	12
Андрющенко А.М. Можливості фінансування розвитку сільських громад європейськими та міжнародними інституціями.....	15
Бабицька О.О. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки України: сучасний стан та перспективи	18
Бджоленко В. Управління матеріально-технічними ресурсами підприємства	22
Бержанір А.Л. Діяльність соціально відповідального бізнесу з розвитку сільських територій	24
Богашко О.Л. Оцінка людського капіталу сільських територій в умовах їх розвитку на інноваційній основі	28
Бондарева О.О. Ефективність виробництва ярого ячменю в Україні.....	32
Василішин С.І. Аналіз матеріаломісткості продукції у системі важелів зміцнення внутрішньої економічної безпеки сільськогосподарських підприємств	35
Васильченко А.М. Необхідність застосування стратегічного управління підприємствами України	37
Відомська З.О. Наукові підходи до розгляду сутності категорії «ефективність виробництва».....	40
Восьмачкина Н.В. Актуальність підвищення продуктивності праці в сільськогосподарських підприємствах	43
Галкіна І.В. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств: теоретико-методичний аспект.....	47
Геворкян Т.Г. Проблемы и перспективы инновационного развития аграрного сектора экономики в условиях интеграционных процессов	50
Гмиря В.П. Державна підтримка фінансування аграрного виробництва України	53

Гнатенко Є.Ю. Роль кадрового потенціалу в ефективності інноваційного забезпечення сільськогосподарського виробництва	57
Грубінка І.І. Кредит як фактор розвитку виробничих відносин.....	60
Гуторов О.І. Земельні інвестиції: сутність, класифікація, джерела формування	63
Гуторова О.О. Проблеми та перспективи інфраструктурного розвитку регіонів України	67
Дем'янишина О.А. Економіка сільських територій з погляду інноваційного розвитку.....	71
Дзюбенко О.М. Інтеграція лісового та сільського господарства як важлива передумова соціально-економічного розвитку сільських територій.....	75
Довга І.А. Фіскальне регулювання водокористування у сільському господарстві.....	78
Дьоміна В. В. Побудова теоретичних основ стратегічного управління на рівні регіону	80
Ємельянова Г. В. Розробка кадрової політики підприємства.....	83
Засядько А.В. Інновації в розвитку сільськогосподарського підприємства	86
Зеленський В.А., Зеленський А.В. Інноваційний вектор розвитку аграрного сектору економіки України	90
Іванько А. В. Особливості встановлення рівноваги за традиційного та інноваційного способів розвитку економіки.....	94
Калашнікова Т.В., Блудова В.В. Проблемні питання організації розрахунків за соціальним страхуванням в аграрному секторі.....	98
Калініченко О.В. Особливості енергоспоживання в процесі виробництва продукції рослинництва.....	102
Капітан М.В. Розвиток банківської системи України.....	106
Кирилюк І.М., Чвертко Л.А. Державне регулювання розвитку особистих селянських господарств населення в Україні	108
Кірдан О.П. Методологічні засади дослідження проблеми економічних наслідків від виробництва сільськогосподарської продукції для груп інтересів в Україні.....	112
Кондратюк Н.В. Застосування активних методів навчання у вивченні менеджменту.....	115

Конєва І.І. Сучасний стан інвестиційного забезпечення сільськогосподарського виробництва.....	119
Краєвська Г.О. Фінансово-економічні передумови розвитку сільських поселень України.....	122
Курмаєв П.Ю. Теоретичні аспекти формування цілей регіонального розвитку.....	124
Лазарєв Д.А. Бізнес-план інвестиційного проекту створення молочної ферми	127
Лемещенко Н.М. Аналіз розвитку сільськогосподарських підприємств Черкаської області	131
Лесюк А.С. Оцінка фінансового стану сільськогосподарських підприємств	134
Лісевич Н.А. Державна підтримка розвитку інноваційно-інвестиційного підприємництва в галузі тваринництва	138
Лещенко Г.О. Вплив децентралізації на розвиток сільських територій ...	142
Ляліна Н.С. Вплив інтенсифікації на формування ефективності виробництва молока	146
Мазуренко О.В. Огляд ризиків тваринництва в умовах ринку	149
Майборода М.М. Шляхи забезпечення ефективності при активізації використання виробничих резервів агропромислового виробництва	152
Малиш І.А. Особливості формування портфеля інвестиційних проектів	156
Мельниченко О. А. Необхідність державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки: погляди вітчизняних науковців	158
Михайлов М.Г. Перспективи інноваційно-інвестиційного розвитку аграрних підприємств.....	161
Миклуш Т.С. Комплексне природокористування як важлива передумова відтворення ресурсно-виробничого потенціалу сільських територій	163
Мінєнкова М.В. Лідерство в управлінні персоналом: теоретичні аспекти.....	166
Нагаєв В.М., Петченко М.С. Удосконалення методів прийняття рішень персоналом аграрних формувань	168
Обтовка Д.О. Розвиток маркетингової діяльності в агропромисловому комплексі України на сучасному етапі.....	172

Обуховська А. О. Сучасний стан та перспективи розвитку сільських територій на інноваційній основі.....	175
Онегіна В.М., Шибасва Н.В. Інноваційний розвиток аграрного сектора та продовольча безпека.....	178
Охрій Д.В. Удосконалення системи операційного менеджменту аграрних формувань.....	182
Павліщій Д.О., Байрамов Е.А. Аналіз інноваційного потенціалу підприємницьких структур в Україні.....	185
Павлюк С.І. Інноваційні складові економічного і соціального розвитку сільських територій	188
Попова І.А., Таранов А.С. Теоретичні аспекти мотивації на підприємстві	192
Радух Н.Б. Тенденції зовнішньоекономічної діяльності Львівської області	195
Рожненко Д.А. Теоретичні основи удосконалення організації управлінської праці у сільськогосподарському підприємстві.....	199
Сасенко А.О. Теоретичні основи удосконалення виробничої інфраструктури аграрних формувань.....	202
Сиротюк Г.В. Теоретичні засади та напрями реалізації соціальної відповідальності агробізнесу	205
Сисоєва С.І. Управління в сільському господарстві на сучасному етапі..	208
Смолій Л.В. Інноваційні запити підприємств аграрного сектора.....	210
Таран О.М., Філімонов Ю.Л. Моделі проведення стратегічних змін на підприємстві	213
Таран Ю.С. Соціально-психологічне забезпечення процесу реалізації стратегії підприємства.....	216
Таранов Є.О. Управління ефективністю сільськогосподарського виробництва	219
Ткачук А.С. Формування системи надання адміністративних послуг як інноваційний аспект розвитку сільських територій.....	222
Томашук І.В. Організаційно-економічний механізм використання ресурсного потенціалу сільських територій	224
Томілін О.О., Томіліна А.О. Оцінка сучасного стану міжгалузевої діяльності в агропромисловому виробництві Полтавської області	227

послуг на місця дозволяє покращити та спростити доступ громадян до таких послуг, в першу чергу сільського населення, зробивши отримання таких послуг більш зручним для споживачів, а також поліпшивши якість їх обслуговування, що є необхідною передумовою створення сервісної держави.

Тому, для формування нової системи надання адміністративних послуг в умовах децентралізації в Україні важливими чинниками виступають:

- подальше вивчення існуючих моделей та кращих практик децентралізації надання адміністративних послуг, їх апробація під час реалізації пілотних проектів добровільного об'єднання територіальних громад у сільській місцевості;

- створення єдиної платформи доступу до ресурсів у сфері забезпечення якості публічних послуг в Україні, в тому числі у сільській місцевості;

- системне навчання представників центрів надання адміністративних послуг та громадських організацій із питань забезпечення якості надання послуг (із залученням ресурсів міжнародних проектів технічної допомоги, професійних тренінгових агенцій);

- формування та розвиток вітчизняної системи державно-громадського контролю за сферою надання публічних послуг на основі розроблення відповідних принципів та механізмів їх реалізації.

Список використаних джерел: 1. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013. – № 32. – Ст. 409. 2. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : указ Президента України від 22.07.1998 № 810/98 /Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/810/98>. 3. Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 р. № 90-р. / Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/90-2006-%D1%80>. 4. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

УДК 332:712.24:336.226.142.4

І.В. Томашук, аспірантка*

Вінницький національний аграрний університет, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Проблеми функціонування агропродовольчого комплексу та села в Україні перебувають сьогодні в центрі уваги суспільства. Одним з основних аспектів

* Науковий керівник – І.В. Гончарук, канд. екон. наук, доцент.

соціально-економічної політики держави є побудова моделі розвитку сільських територій, яка б відповідала стандартам розвиненої європейської країни.

Велику роль у розвитку сільських територій відіграє їх місцезнаходження, а саме: центральність, напівпериферійність, периферійність, глибинність, розміщення по відношенню до міст, транспортних магістралей, технополісів, науково-виробничих комплексів, ресурсних джерел. Крім того, не менш важливе значення мають також географічні відмінності сільських територій (рельєф, клімат, земельні, лісові, водні, фауністичні ресурси, природна зональність)[1].

У сучасних умовах стабільність та розвиток економіки України залежить від рівня людського потенціалу та інвестицій в нього[2].

Розвиток сільських територій напряму залежить від використання їх ресурсного потенціалу, який потребує виважених дій з боку держави.

Найважливішим елементом сільських територій є сільська громада. Підвищення рівня і якості життя сільського населення є необхідною умовою забезпечення сталого розвитку сільських територій .

Найважливішою складовою ресурсного потенціалу являється людський потенціал, який потребує сьогодні особливого аналізу. У цьому контексті, велику стурбованість викликає тенденція зменшення чисельності населення у Вінницькій області (рис.).

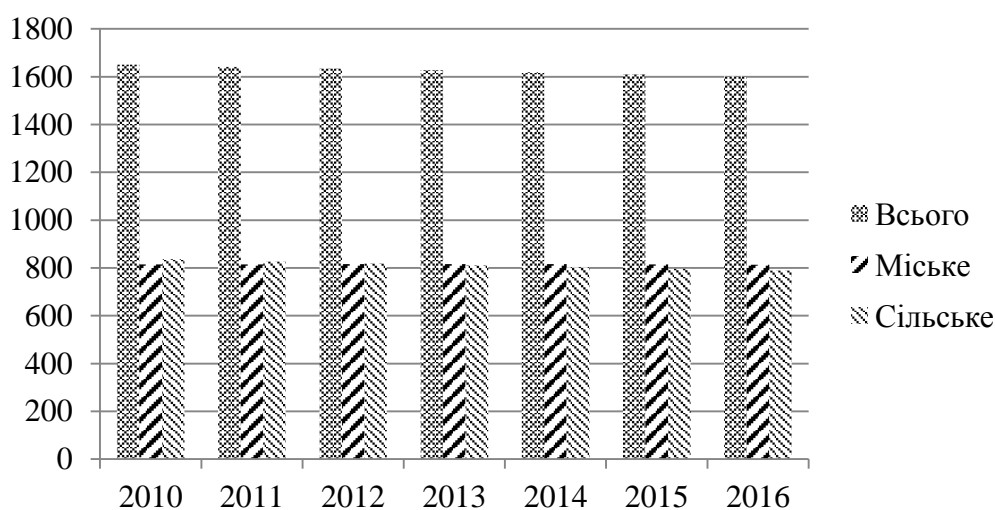

Рис. Чисельність населення Вінницької обл. (2010-2016 рр.)

Станом на 1 січня 2016 року чисельність наявного населення Вінницької області становила 1602, 2 тис. осіб, що на 48,4 тис. осіб (2,9%) менше в порівнянні з 2010 роком. У 2010 році кількість наявного сільського населення становила 836,4 тис. осіб, що на 22,2 тис. осіб (5,7%) більше ніж чисельність наявного міського населення. Але станом на 1 січня 2016 року співвідношення між міським і сільським населенням кардинально змінилось. Ми бачимо абсолютно протилежну картину. Чисельність наявного міського населення переважає над чисельністю наявного сільського населення на 24, 6 тис. осіб. Аналізуючи вищенаведені статистичні дані, можна дійти висновку, що чисельність сільського населення різко зменшується, і однією із причин такого

негативного явища є недосконалість соціально-економічного розвитку сільських територій, зокрема, відсутність робочих місць, інфраструктури, відсутність сприятливих умов для життя сільського населення та ряд інших причин. Крім того, актуальним сьогодні є питання зайнятості населення, зокрема сільського. Згідно статистичних даних у 2015 році у Вінницькій області економічно активне населення сільської місцевості у віці 15-70 років становило 349, 1 тис. осіб, що на 43, 0 тис. осіб менше у порівнянні з міським населенням; зайняте сільське населення у віці 15-70 років становило 321, 3 тис. осіб, що на 32, 3 тис. осіб менше у порівнянні з міським населенням даної категорії; безробітне сільське населення у віці 15-70 років становило 27, 8 тис. осіб, що на 10, 7 тис. осіб менше у порівнянні з міським населенням [3]. Отже, показники економічної активності сільського населення згідно вищевказаної інформації значно поступаються показникам зайнятості міського населення, що доводить досить обмежені можливості сільської місцевості щодо забезпечення власного населення додатковою роботою, крім сільськогосподарського виробництва.

Розвиток конкретної сільської території великою мірою залежить від її природно-ресурсного потенціалу, а також розвитку на ній підприємництва. Сільські території, на яких розташовані потужні сільськогосподарські підприємства та інші виробничі потужності, мають значні переваги щодо свого економічного розвитку, наявності інфраструктури та покращених умов для проживання сільського населення [4].

Село потребує значної фінансової підтримки. Одним із шляхів фінансового зростання на селі є важелі держави у формі реальних податкових платежів, ставок та внесків.

Також потрібно працювати над поліпшенням інвестиційного клімату в сільській громаді. Це має бути активна взаємодія сільської ради з підприємствами з метою залучення коштів підприємств в інвестиції. Доречним буде запровадження податкового стимулювання інвестицій. Надання податкових канікул новоствореним підприємствам терміном до 3-х років. Надання новоствореним підприємствам пільгових кредитів. Процедура отримання кредитів має бути максимально доступною.

Актуальним стосовно вирішення проблем зайнятості на селі є необхідність кооперування, тобто обміну технікою чи купівля послуг технічного виконання сільськогосподарських робіт[5]. Також в умовах економічної кризи пропонується створювати на державних і кооперативних засадах машино-технологічні станції та обслуговуючі сільськогосподарські кооперативи, запровадження лізингової форми взаємовідносин, яка буде вигідна насамперед для сільськогосподарського товаровиробника [6, 7]. Створення міні цехів по переробці сільськогосподарської продукції на селі також заслуговує уваги і є одним із складових зростання соціально-економічного розвитку сільських територій. Це дасть можливість створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджету, покращення інфраструктури сільських територій.

Кризова ситуація в економіці та АПК не сприяє розвитку ресурсного потенціалу. Терміново потрібні організаційно-економічні зміни у діяльності

аграрних підприємств та процесах формування і використання ресурсів, що сприяли б забезпеченню продовольчої безпеки держави, розвитку сільських територій. При цьому слід зберегти і примножити ресурсний потенціал сільських територій, як сукупність взаємопов'язаних ресурсів (земельних, матеріально-технічних та людський капітал), що застосовуються не лише у виробничій діяльності, але й у фінансовій, соціальній і інших сферах діяльності господарства та життя сільського населення.

Здійснений аналіз стану наукового дослідження сільських територій дозволяє зробити окремі попередні висновки, адже проблеми зайнятості сільського населення потребує подальшого і більш поглибленого дослідження. На даному етапі можна констатувати певний прогрес на шляху системного вивчення сільських територіальних утворень щодо створення нових робочих місць. В основному він передбачає розробку нових концепцій розвитку сільських територій, подолання бар'єру галузевого підходу до особливостей визначення їх сутності та функціонального призначення.

Список використаних джерел: 1. Павлов О. Регіональні особливості розвитку сільських територій України / О. Павлов // Регіональна економіка. – 2013. – № 4. – С. 16–23. 2. Калетнік Г. М. Розвиток людського потенціалу України та регіонів / Г. М. Калетнік // Трансформаційна динаміка розвитку агропромислового виробництва: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції: 28 – 29 квітня 2016р. – Вінниця: ВНАУ, 2016. – С. 3–8. 3. Головне управління статистики у Вінницькій області [режим доступу <http://www.vous.vin.ua/index.php/statistical-information/3990-2010-11-26-08-03-02.html>]. 4. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: навчальний посібник / В.Ф. Семенов. – Київ: МП «Леся», 2008. – 595 с. 5. Калетнік Г.М. Складові розвитку сільських територій та моделі аграрного підприємництва і кооперації/ Г.М. Калетнік, І.В. Гончарук// Розвиток малого і середнього підприємництва та кооперації на селі. Проблеми та перспективи.: зб.матеріалів наук. конф. І навч. – практ. Семінару. – Вінниця, 2015. – С. 5 – 17. 6. Мацибора В. І. Економіка сільського господарства: підручник. / В. І. Мацибора . – К. : Вища школа, 1994. – 415 с. 7. Манів З. О. Регіональна економіка : навчальний посібник / З. О. Манів, І. М. Луцький, С. З. Манів. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 639с.

УДК 338.432(477.53)

О.О. Томілін, д.е.н., доцент, професор

Полтавська державна аграрна академія, Україна

А.О. Томіліна, студентка

Полтавський національний технічний університет імені Юрія

Кондратюка, Україна

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ МІЖГАЛУЗЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Серед основних причин дослідники відзначають: непередбачуваність